

Beoordeling van opponent: Drs. Albert Gielen

Naam van de kandidaat: Barbora Šťastná

Titel van de bachelorscriptie: *De novelle Isabelle van Tessa de Loo en de verfilming ervan door Ben Sombogaart. Analytische vergelijking van de literaire en filmische narratieve technieken.*

Scriptiebegeleider: Mgr. Lucie Sedláčková, PhD.

De bachelorscriptie van Barbora Šťastná is in het Nederlands geschreven en heeft sleutelwoorden en abstracts in het Tsjechisch, Engels en Nederlands, waarvan ze die in het Nederlands 'resumé' noemt. Zowel de analyse van een boek en de verfilming ervan, als de keuze voor *Isabelle*, is interessant en verfrissend. De analyse van beide werken is, getuige de inhoudsopgave, goed gestructureerd en wijst op een coherente aanpak. De scriptie bevat 56 pagina's, maar omdat de hoofdstukken niet op een nieuwe pagina beginnen zijn het er eigenlijk meer. Dat de hoofdstukken niet op nieuwe pagina's beginnen is jammer, omdat de overzichtelijkheid niet optimaal is, ook omdat de kopjes niet (altijd) vet gemaakt zijn.

Inleiding: over de inleiding kan ik kort zijn. Het is helder en concreet geschreven en het blijkt dat de auteur weet wat ze wil.

Theoretisch gedeelte: een sterk punt van het theoretische gedeelte is, is dat Barbora in eigen woorden de theorie vertelt en niet alles in citaten verpakt. Er zijn een paar termen die wat onhandig overkomen, maar bedoeld is 'vogelperspectief' (of 'helikopterperspectief') en 'kikvorsperspectief'. Afgezien van een paar nuances, heb ik de indruk dat het theoretische gedeelte identiek is voor de film als voor de literatuur. Die indruk heb ik omdat er geen zelfstandige theoretische gedeeltes voor de film en de literatuur geschreven is. Misschien is dat niet nodig, maar het zou goed zijn als dat even toegelicht was. Het gaat er in de vergelijking van een film en een boek juist om hoe deze elementen van het ene in het andere medium worden overgebracht.

Analytische gedeelte: er wordt systematisch geanalyseerd. Elk element wordt behandeld, waarbij Barbora soms erg persoonlijk uit de hoek komt, zoals in: 'Op dit moment wordt nog iets duidelijk: in de perverse wereld van filmsterren is het, ook voor een normale rol, noodzakelijk altijd mager te zijn. Wie niet mager is, krijgt in de filmindustrie geen kans' (p. 37). Of dat in die mate het geval is, laat ik in het midden, maar de opmerking van Isabelle, die ze lachend uitsprekt als reactie op haar moeders uitnodiging om mee te eten, is ook anders op te vatten. Het kan gezien worden als een vooruitwijzing op wat haar te wachten staat: de hongerdood. Een ander voorbeeld is 'het voyeuristische varken' (p. 45).

Vergelijking: terecht wordt opgemerkt dat er evidente verschillen en overeenkomsten zijn. Ook deze worden systematisch behandeld. Van sommige elementen zou ik graag een iets scherpere analyse gewild hebben. Zo is de woning van Jeanne in de film nagenoeg gelijk aan die in het boek. De afgelegen boerderij benadrukt het isolement van haar. Een groot verschil vond ik de rol die de baas van Jeanne in het boek speelt ten opzichte van de film. In het boek dwingt zijn vrouw hem om voor een lelijke vrouw te kiezen omdat hij zijn handen niet van mooiere bardames kan afhouden. In de film is de baas degene die Jeanne om haar uiterlijk publiekelijk belachelijk maakt. Terecht merkt Barbora op dat het grootste verschil het

personage Isabelle is. In het boek weten we enkel iets van haar via Jeanne en Bernard, in de film is zij zonder meer het hoofdpersonage. Bernard is eveneens een ander personage, in de film heeft hij geen verleden, terwijl hij in het boek Isabelle al van kinds af kent en zij hem zelfs ooit uit een penibele situatie heeft gehaald. De film kent een personage dat in het boek niet voorkomt: Giselle. Ook het einde van Jeanne verschilt in de film met dat van het boek. Het zijn interessante verschillen die om een narratieve analyse smeken.

Conclusie: Het is prima en veelbelovend als een aankomend masterstudent uitgesproken meningen heeft. Vooral omdat ik het niet met alles eens ben. Barbora schrijft: 'een film is eendimensionaal, op de fantasie van de toeschouwer wordt geen beroep gedaan' (p. 53). Ook hierover kan van mening verschild worden: 'In de film is er van nature minder ruimte voor de verbeelding van de kijker en er is vaak geen ruimte voor diepe en ingewikkelde psychologisering, zoals in het boek' (53). Ik ben het eens met de opvatting dat boek en film, of verfilming van het boek, of wat zeldzamer, de verboeking van een film, autonome kunstwerken zijn of kunnen opleveren. Dat is in wezen ook wat Barbora op de laatste pagina zegt: 'dat beide kunst zijn, op zijn eigen manier' (p. 54).

Tot slot een paar opmerkingen over het taalgebruik. Het Nederlands is opvallend goed. De woordvolgorde en het gebruik van de lidwoorden zijn bovengemiddeld goed. Een paar keer zijn de zinnen iets te creatief (p. 9: Toch reikte ik na de film nog voor het boek.), of twee mogelijkheden worden gemengd (p. 8: Het gaat mij om de verschillen/Het gaat erom de verschillen), of, en dat is slechts zelden, tamelijk onbegrijpelijk (p. 36: Motie van de beeld leidt tot onrust en betere weergave van de drama in de bepaalde situatie.). Er zitten hier en daar ook kleine foutjes in de tekst, om een paar voorbeelden te noemen: p. 29: van vieze gedachten af te blijven, p. 34: uitgelagen (uitgelachen) of p. 38: toegangbaar (beschikbaar).

De scriptie *De novelle Isabelle van Tessa de Loo en de verfilming ervan door Ben Sombogaart. Analytische vergelijking van de literaire en filmische narratieve technieken* van Barbora Šťastná getuigt van een goede keuze wat betreft het corpus. Met oprechte interesse in en betrokkenheid met haar onderwerp weet ze een goede theorie samen te stellen en die op heldere wijze op haar analyse toe te passen. De vergelijking is goed, maar had hier en daar iets dieper en scherper mogen zijn. In haar conclusie zit een kleine tegenspraak, maar getuigt wel van een onafhankelijke en moedige kijk op haar onderwerp. Dit brengt me tot mijn voorstel om deze scriptie met een 1 te belonen.

Tuto bakalářskou práci tímto doporučuji k obhajobě. (Hiermee beveel ik deze bachelorscriptie voor de verdediging aan.)

Navrhované hodnocení: výborně (1). (Voorstel cijfer:1)

Albert Gielen

Praag, 29 augustus 2015.